

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE. — DOCTRINA. — JURISPRUDENȚĂ. — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, GEORGE MEITANI, G. G. DANIELOPOLU,
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

REVISTA APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. revista nu apare

GR. G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

Subscripțiunea la mărele împrumut al Statului este:

1° Plasamentul cel mai sigur și rentabil pentru mielle economii;

2° Subscrierile sunt ireductibile, iar obligațiile împrumutului
scutite de orice impozit în prezent și în viitor;

3° Scopul împrumutului este eminentamente național și patriotic.

Toți câți aveți economii, grăbiți-vă a lua parte la această primă
manifestare a capitalurilor românești.

SUMAR:

Violența și efectele ei în actele juridice, de I. Simionescu-Horez.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II*: Panait Mihai, ca tutor ad-hoc, cu Paul Löbel (Dotă. — Regim dotal. — Regimul comunității de bunuri. — Drept francez. — Drept român).

Curtea de apel din Galați, secția I: Eliza și Vasile A. Maresch cu C. D. Stoian (Execuție provizorie. — Cerere de suspendare în apel. — Dacă este admisibilă când execuția provizorie are loc în virtutea legii).

PĂRERI ȘI DISCUȚIUNI. — *Observație* de d-l D. Alexandresco.
Împrumutul național 5% din 1916.

Violența și efectele ei în actele juridice

Doctrina dreptului roman

Orice convențiune fiind formată prin concursul a două sau mai multe voinți, trebuie să fie emanația definitivă și liberă a acestui concurs de voințe. *Duorum plurimumve in idem placitum et consensus*, zicea Ulpian¹⁾.

Voința nu este liberă, atunci când elementele violenței au intervenit la formarea unui act juridic. În dreptul roman, violența eră un delict pretorian, care se referea la condițiile de validitate a convențiilor juridice. D-l Jobbé Duval se exprimă în această privință astfel: «Pretorul voia câteodată, creind delict nouă pretoriene, să reformeze

1) Ulpian, Dig. II, XIV, *De pactis*.

teoria dreptului civil, nu asupra delictelor private, ci asupra condițiilor de validitate a actelor juridice și a relațiilor dintre debitori și creditori²⁾. Ea eră un fapt activ, iar nu o omisiune³⁾.

Acest delict a fost creat de pretor, în ultimul secol al Republicei, în contractele de drept strict.

În contractele de bună credință, el rezultă chiar din principiul contractelor, care se apreciau *ex aequo et bono*⁴⁾.

În acest fel de contracte, buna credință și echitatea se subînțelegeau. Violența eră deci considerată ca contrarie acestor principii de bună credință și de echitate. Prin urmare, trebuia să i se aplice aceeaș sancțiune și să se garanteze libertatea convențiilor.

Mult timp, în lipsa unei regulamentări, violența nu a fost simțită în actele juridice. Se cerea întotdeauna, fie prezența martorilor (*nexum*), fie prezența altor formalități și a magistraților (*in jure cessio*) la formarea actelor juridice.

Formalismul, prin el însuși, eră o garanție suficientă, la începutul dreptului roman, contra amenințărilor care ar fi putut determina pe cineva la îndeplinirea unui act juridic. Se poate zice totuși că represiunea foarte riguroasă, din punctul de vedere penal, suplinea, până la un punct oarecare, lipsa de regulamentare.

Mai târziu, sub pretorul Octavius, s'a simțit o schimbarea de a se da o formulă *in factum concepta*, în favoarea victimelor. Este de observat, după teoriile marii romaniști, că nu s'a putut încă preciza data

2) Jobbé Duval, *Cours de droit romain*, t. I, p. 111, pag. 269.

3) Cuq., t. II, p. 463.

4) Rambaut, *Droit romain*, p. 131.

sigură a acestei formule; se știe numai că *formula Octaviana* există în anul 683 al erei romane, când Cicerone a pronunțat discursul său *in Varrem*⁵⁾.

Ce eră violența în ea însăș? Eră un delict care consistă, în faptul de a apăsă asupra voinței unei persoane spre a o determina, prin amenințări, la îndeplinirea unei convențiuni juridice. Eră temerea (*metus*) ce i se inspiră, prin amenințări, în scop de a anihila liberul său arbitru, sau mai bine zis spre a obține consimțământul său la un act juridic, pe care n'ar fi voit să-l facă, dacă nu ar fi fost constrânsă prin aceste mijloace.

Dealtminteri, cași în dreptul modern, violența putea fi exercitată prin două căi: amenințări și lovituri.

1° Violența de fapt (fizică), este răul prezent exercitat în scopul de a determina o persoană de a încheia o convențiune sau orice act juridic. Ea reduce pe acela căruia i se aplică, la o stare pasivă. *Vis autem est majoris rei impetus qui repelli non potest*⁶⁾.

Un exemplu clasic al acestui gen de violență, este acela al forțării mâinei pentru a smulge semnătura unui act.

În ipoteza noastră și în general într'un asemenea caz de violență fizică, voința este cu totul suprimată.

Acest element esențial, care este sorgintea obligațiilor, lipsește și actul este considerat ca neexistent, așa încât nu se poate susține că numai libertatea voinței a fost atinsă și că actul este anulabil pentru vișiu de consimțământ, ca în cazul violenței morale; în cazul violenței materiale, lovirile distrug cu desăvârșire voința individului⁷⁾. Răul în aceste cazuri este neapărat prezent.

2° Violența morală (*vis impulsiva*) consistă în toate mijloacele de amenințări spre a smulge consimțământul victimei și a o constrânge în același timp să aleagă din două rele pe cel mai mic.

Nu mai e vorba de un rău prezent; violența consistă aci în faptul de a influența moralmente o persoană prin temerea actuală a unui rău iminent⁸⁾. «*Coacta voluntas, voluntas est, zicea Paul, quamvis si liberum esset, noluissem, tamen coactus volui*»⁹⁾. Ceeace e prezent, este temerea; răul (violenta propriu zisă), eră, prin natura lucrurilor, iminent. Dar, probabil, că la începutul dreptului roman, răul prezent eră singur considerat ca constituind delictul.

În afară de acest prim caracter al violenței morale, se cerea ca temerea să fie de natută a face impresie asupra unei persoane curagioase. Paul zicea: *in hominem constantissimum*. Se luă ca criteriu, pentru a se aprecia gravitatea amenințărilor, o persoană foarte curagioasă.

Se mai cerea ca răul să fie *considerabil*¹⁰⁾, sau serios, cum zicea d-l Girard¹¹⁾. De exemplu: închisoarea, crima, nuelele, etc. Răul cu care se amenință trebuie să fie opera unei persoane, trebuie să rezulte din intervenția unei persoane¹²⁾.

Ca ultim caracter, s'a citat ilegitimitatea violenței: ea trebuie să fie *adversus bonos mores*. De exemplu nu e violență în ce privește actele pe care magistratii le fac în virtutea dreptului lor¹³⁾.

După ce am studiat caracterele violenței, revenim asupra primului din aceste caractere din cauza discuțiunii provocate asupra acestui punct de un text din Ulpian.

Am văzut că se cerea, pentru existența unei violențe morale, o temere actuală și un rău iminent. Dar, se zicea că în dreptul roman eră vorba nu de un rău iminent, ci de un rău prezent din cauza unui text din Ulpian.

Iată acest text: *Metum autem praesentem accipere debemus, non suspicionem inferendi ejus*.

Acest text are mai multă importanță astăzi decât în dreptul roman, pentru a elucidă prezența cuvintelor «rău prezinte», din art. 956 c. civ. (conform art. 1112 c. civ. fr.), care s'ar părea în contradicere cu sensul cuvântului temere, de care se vorbește în acest articol. Se concepe temerea unui rău iminent, dar nu s'ar putea concepe temerea unui rău prezinte. Și acest *nonsens* provine din o traducțiune inexactă a acestui text. Pothier¹⁴⁾ însuș s'a înșelat și redactorii codului civil au copiat textul său referitor la această materie așa cum eră.

Astfel, în chip inexact cuvântul *ejus* a fost raportat la cuvântul *mali*, pe când, incontestabil, acest cuvânt se raportă la cuvântul *metum*. În loc de temere actuală, s'a pus rău prezinte.

Această expresiune, după cum ziceam mai sus, este proprie pentru violența publică exercitată prin mijlocul faptului. Dar temerea, cum ar putea fi inspirată de un rău prezinte și în execuțiune? Numai în acest sens se poate zice că trebuie să se aleagă între două rele, căci atunci s'ar confundă forțamente violența morală cu violența fi-

5) Ciceron, *In Varrem*, v. secund, livr. 3, cap. 65, No. 182; v. Jobbé Duval, op. cit.

6) Paul, *Sent.* D. IV, 2, 2.

7) Maynz, t. II, 3e ed., p. 108.

8) Cuq, t. II, p. 355.

9) Paul, II, *ad. ed.*, Dig., IV, 2, 21, 5, cit. de Cuq.

10) Cuq, op. cit., t. II, p. 356.

11) Girard, p. 403.

12) Savigny, t. III, p. 117.

13) V. Touzaud, *Les vices du consent.*, thèse de doctorat, p. 104.

14) *Oblig.*, No. 24.

zică. Asupra acestei chestiuni vom insista mai mult când vom examina acelaș punct în dreptul modern.

O altă discuțiune s'a ridicat asupra punctului de a se ști dacă amenințările unui rău ce s'ar aplică cuiva, purtau atât asupra persoanei cât și asupra averii victimei.

Savigny susține că amenințările adresate contra persoanei unui individ ar putea constitui delictul de violență. Dar contra opiniunii acestei mari autorități s'a pus înainte textul lui Paul: «*Si is accipiat pecuniam, qui instrumenta status mei interversurus est, nisi dem, non dubitatur qui maximo metu compellat*».

Acest text se referă la amenințări care privesc starea civilă a unei persoane. Touzaud susține că în acest text se află o dovadă că amenințările pot atinge și averea unei persoane.

Cu toate acestea, textul de care e vorba nu este prea convingător, fiind un text izolat. Dealtminteri, în codul nostru civil se găsește aceeaș idee, transmisă probabil de dreptul roman care a fost fidel urmat din punctul de vedere al vițiilor de consimțământ.

* * *

Orice act determinat de o temere și producând un prejudiciu, putea fi atacat prin acțiunea *quod metus causa*.

Mai eră încă și o excepțiune *metus* și aceea de *in integrum restitutio ob metum*, prin care pretorul declară de nule actele îndeplinite prin temere.

Acțiunea *quod metus causa*, eră o acțiune penală onorară, *in personam*, având o formulă *in factum concepta*¹⁵⁾.

Ea eră în acelaș timp arbitrară, atrăgând o condamnare împătrită *quanti ea res errit* când eră intentată în anul util al termenului, o condamnare simplă în cazul contrariu.

Această acțiune sancționa un drept de creanță, ea eră, cum am zis, arbitrară și o *actio personalis in rem scripta*, adică că în formulă nu figură numele defenditorului.

Ea eră redactată în chip general, contra orcuui profită de actul juridic atins de violență, chiar și contra aceluia care n'ar fi concurat la actele de violență săvârșite contra dobânditorului de bună credință, a cărui proprietate a fost transferată mai înainte prin un act juridic.

Prin această particularitate, ea diferea de acțiunea de *dolo*, care eră o acțiune personală, limitată la părțile contractante.

Motivele acestei particularități a acțiunii *quod*

metus causa, își au isvorul lor într'o rațiune de ordine socială.

Când este vorba de violență, ea nu se poate evita, căci dânsa emană din împrejurări dela care nu ne putem sustrage. Este un fel de forță majoră, la care nu se poate cu atât mai puțin rezista, cu cât ordinea publică e turburată și care are de scop siguranța indivizilor a căror libertate trebuie să fie întregă în mijlocul societăței.

De aceea, victima violenței a fost mai protejată prin măsurile de drept. Savigny zicea în această privință: «Independența este atacată prin violență, precum încrederea e atacată prin fraudă». Dar violența cauzează o atingere și mai periculoasă.

Rimbaud, de asemenea, zicea: «Acțiunea *quod metus causa* are o aplicațiune mai întinsă decât acțiunea *de dolo*: violența aduce consimțământului o atingere mai gravă decât *dolul*».

Se presupunea, prin urmare, că în raporturile sociale violența eră mai de temut decât *dolul*. Persoanele trebuie să ia oarecari precauțiuni când contractează angajamente. Ele pot fi considerate ca fiind în greșală până la un punct oarecare, când s'au lăsat a fi înșelate de concontractantul lor.

E o greșală a se crede că violența dă loc la măsuri represive. Această concluzie inexactă provine de acolo că plecăm dela ideea violenței fizice în loc de a pleca dela noțiunea violenței morale (*metus*)¹⁶⁾.

Sunt cazuri când violența nu este represibilă de justiție. Amenințările, în general, n'au fost reprimate prin măsuri penale.

I. Simionescu-Horez

Doctor în drept al Facultăței din Paris.

16) Savigny, op. cit., p. 117.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECTIUNEA II.

Audiența dela 8 Martie 1916

Președînța d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Panait Mihai, ca tutor adhoc, cu Paul Löbel

DOTĂ. — REGIM DOTAL. — REGIMUL COMUNITĂȚEI DE BUNURI. — DREPT FRANCEZ. — DREPT ROMÂN. — ART. 1287 C. CIV.

DOTĂ. — SOCIETATE DE ACHIZIȚIUNI. — COMUNITATE DE BUNURI. — IMOBIL CUMPĂRAT DE SOȚ. — DACĂ INTRĂ ÎN FONDUL COMUNITĂȚEI. — ART. 1287—1293 C. CIV. ROM. — ART. 1402 C. CIV. FRANCEZ.

1° Cu toate că legiuitorul român n'a primit ca regim matrimonial legal, regimul comunităței de bunuri, cum este în Franța, și a menținut regimul nostru tradițional, care este cel dotal, totuș a

15) Jobbé Duval, op. cit., p. 270.

permis soților, prin art. 1287 c. civ., ca, adoptând regimul dotal, să poată stipula în acelaș timp și o comunitate de câștiguri, care se compune din tot ce dobândește în timpul căsătoriei fiecare din soți sau amândoi împreună, fie prin industria lor, fie prin economiile realizate din veniturile averii lor dotale sau parafernale.

2° Potrivit art. 1290 c. civ., fondul comun al societății de achizițiuni, adoptată prin contractul de căsătorie, fiind format din toate câte soții câștigă în timpul căsătoriei, fie în parte, fie împreună, urmează că, față de o redacțiune atât de generală, trebuie să se cuprindă în acest fond și imobilele cumpărate de unul din soți, prezumția juridică fiind, că ele au fost cumpărate cu bani economisiți de dânsul din veniturile averii lor și cari aparțin comunității.

No. 62. — Casată, în urma recursului făcut de Panait Mihai, tutor adhoc al minorilor I. E. Vasiliu, deciziunea Curței de apel din Iași, secția II, cu No. 49 din 1913, în proces cu Paul Löbel 1).

S'au ascultat: citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. Raicovicianu; d-l avocat C. Sipsom, pentru recurent, în desvoltarea motivului de casare; d-l avocat G. Tașcă, pentru intimat, în combateri; d-l procuror Fr. Papp, în concluziuni, pentru casare.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Violarea art. 1290, 1289 și 1224 c. civ.

«În adevăr, după ce Curtea stabilește că fac parte din asociațiunea de câștiguri toate câte soții vor câștiga prin industria lor sau prin economii, apoi exclude din patrimoniul asociațiunii de câștiguri imobilele cumpărate de soți pe numele său, în timpul căsătoriei, aceasta pentru motivul că legiuitorul nu a admis art. 1402 c. civ. fr., apoi într'un considerent următor stabilește că acel care pretinde că imobilul cumpărat în timpul căsătoriei aparține societății de achizițiuni, trebuie să dovedească că imobilul a fost cumpărat cu banii asociațiunii, uitând astfel cecece însuș stabilise într'un considerent anterior, că toate imobilele câștigate în timpul căsătoriei, sunt ale asociațiunii de câștiguri, deci și sumele de bani cu cari s'au cumpărat imobilele urmărite.

«Că, apoi, din faptul să soția, în timpul căsătoriei, și după moartea ei, copiii minori, n'au ridicat pretențiuni asupra averii comune, Curtea deduce că această avere aparține în mod exclusiv soțului urmărit și astfel violează art. 1224 c. civ., care spune că, cap al asociațiunii conjugale e bărbatul; că, prin urmare, soția nici nu putea să formuleze pretențiuni

asupra administrațiunii averii comune și, în tot cazul, tocmelele căsătorești neputând fi modificate în timpul căsătoriei, Curtea violează art. 1288 c. civ., când, din atitudinea soției în timpul căsătoriei, trage concluziuni în contra regimului adoptat de soți prin contract».

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că, prin contractul matrimonial, transcris la No. 118 din 1888, soții Natalia și Ion Vasiliu, adoptând regimul dotal, au prevăzut, în acelaș timp, că se supun regimului societății de câștiguri, astfel cum e regulamentat de art. 1287 și urm. c. civ.; că, după desfacerea căsătoriei, prin moartea soției, în 1908, Paul Löbel, creditor chirografar al lui Ion Vasiliu, a pus în urmărire silită mai multe imobile din orașul Bârlad, pe cari debitorul său, I. Vasiliu, le cumpărase, în timpul căsătoriei, cu bani strânși din economiile făcute în acel curs de timp; că, la această urmărire, minorii defunctei Natalia Vasiliu, născută Nicu, reprezentați la început prin tutorul lor legal I. Vasiliu, iar apoi prin tutorul adhoc Panait Mihai, azi recurent, au făcut contestațiune pe motiv că imobilele urmărite au fost proprietatea societății de câștiguri, stipulată prin contractul matrimonial între părinții lor, și că la încetarea căsătoriei, societatea dizolvându-se, dânsii, ca moștenitori ai mamei lor, se găsesc în indiviziune cu tatăl lor, așa că urmărirea trebuie suspendată până la facerea împărțelii, conform art. 1291 c. civ. și 494 pr. civ.;

Că, Curtea de apel din Iași a respins contestația, pe motiv că, deși imobilele au fost cumpărate în timpul căsătoriei, nu s'a făcut dovada că au fost cumpărate cu banii societății și că, în lipsa unei atari dovezi, ele aparțin lui I. Vasiliu, de oarece pe numele lui au fost cumpărate și tot el s'a considerat de exclusiv proprietar în tot timpul, fără nici o opunere din partea soției, care n'a manifestat, prin nici o atitudine, dreptul său de coproprietară; că, mai adăogă Curtea, în legea română, imobilele dobândite în timpul căsătoriei, nu pot fi considerate ca aparținând societății de câștiguri, de oarece legiuitorul român nu a reprodus art. 1402 din codul francez, care stabilește, până la proba contrarie, o prezumțiune de proprietate în favoarea comunității legale de bunuri asupra oricărui imobil dobândit în timpul căsătoriei, cu titlu oneros;

Considerând că, deși legiuitorul român n'a primit ca regim matrimonial legal regimul comunității de bunuri, cum este în Franța, menținând regimul nostru tradițional, care este cel dotal, totuș a permis soților, prin

1) Vezi Dreptul din 1913, No. 39.

art. 1287 c. civ., ca, adoptând regimul dotal, să poată stipulă în acelaș timp și o comunitate de câștiguri, care se compune din tot ce dobândește în timpul căsătoriei, fiecare din soți sau amândoi împreună, fie prin industria lor, fie prin economiile realizate din veniturile averei lor dotale sau parafernale;

Că, din moment ce legiuitorul nu a reprodus din dispozițiunile legii franceze, relative la regimul comunității de bunuri dintre soți, decât cele ce fac obiectul art. 1287—1293 din codul român, chestiunea dacă imobilul dobândit cu titlu oneros de unul din soții căsătoriți sub regimul comunității de câștiguri, aparține comunității sau exclusiv soțului cumpărător, urmează să fie rezolvată numai prin textele reproduse în legea română, fără nici o referire la textele eliminate ale legii străine; că, după art. 1190 român, fondul comun al acestei societăți fiind toate câte soții câștigă în timpul căsătoriei, fie în parte, fie împreună, urmează, față de o redacțiune atât de generală, că intră în acest fond și imobilele cumpărate de un soț, prezumțiunea juridică fiind că ele au fost cumpărate cu banii economisiți de soț din veniturile averei lor, cari venituri aparțin comunității; că, dar, nu s'ar putea deduce din eliminarea art. 1402 fr., că legiuitorul ar fi voit să excludă din patrimoniul comunității imobilele dobândite cu titlu oneros, și Curtea de apel judecând că nu fac parte din comunitate imobilele dobândite cu titlu oneros, a violat dispozițiile art. 1290 c. civ.;

Considerând, de altă parte, că între comunitatea de câștiguri, stipulată între soți prin contracte matrimoniale și celelalte societăți civile, nefiind nici o analogie, chestiunea mai sus pusă nu poate fi rezolvată nici după regulile societăților civile, în genere; că, dar, când Curtea de apel decide că imobilele cumpărate de I. Vasiliu nu aparțin comunității și pentru motivul că le-a cumpărat singur, fără concursul soției sale și fără un mandat special din parte-i, face o greșită aplicațiune a regulilor prevăzute de art. 1517 și 1522 c. civ. numai pentru societăți, și violează și din acest punct de vedere dispozițiunile art. 1290 c. civ.;

Considerând că, dacă soția lui I. Vasiliu n'a manifestat, cât a trăit, nici o pretențiune asupra averii urmărite, iar soțul I. Vasiliu s'a considerat ca exclusiv proprietar, fără opunere din partea soției, motiv pentru care, la moartea acesteia, n'a mai luat măsuri de regularizarea tutelei și drepturilor minorilor, nici aceste con-

siderațiuni nu justifică soluțiunea admisă de Curtea de apel, de oarece soții nu pot, în timpul căsătoriei, prin conivența lor sau recunoașterile ce ar face să modifice regimul adoptat prin contractul matrimonial și să schimbe condițiunea juridică a averii pe care legea o declară patrimoniul comunității; că, Curtea de apel, judecând contrariu, a nesocotit și dispozițiunile art. 1228 și 1229 c. civ.;

Că, așa dar, recursul e întemeiat și urmează să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

Notă.— A se vedea asupra regimului comunității ca regim matrimonial legal și asupra societății de achizițiuni, chestiuni cari au făcut obiectul deciziunii de mai sus a Inaltei Curți, autoritățile citate de d-l profesor D. Alexandresco, în Comentariile sale de drept civil, tom. VIII, p. 8, precum și observațiunea aceluiaș profesor sub C. Iași II, în *Dreptul* din 1913, No. 39, p. 312. **S. R.**

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 12 Martie 1916

Președința d-lui A. Bârsescu, prim-președinte

Eliza și Vasile A. Marech cu C. D. Stoian

EXECUȚIE PROVIZORIE.— CERERE DE SUSPENDARE ÎN APEL.— DACĂ ESTE ADMISIBILĂ CÂND EXECUȚIA PROVIZORIE ARE LOC ÎN VIRTUTEA LEGEI.— ART. 129 ȘI 338 PR. CIV.

EXECUȚIE PROVIZORIE.— ACORDAREA EI PRINTR'UN JURNAL ULTERIOR SENTINȚEI.— DACĂ INSTANȚA DE APEL POATE SUSPENDA EXECUȚIA.— ART. 338 PR. CIVILĂ.

1° Dispozițiunile art. 338 din procedura civilă, potrivit cărora părțile vor putea obține înainte de judecarea apelului, prin oșebită cerere, dată odată cu apelul, suspendarea execuției provizorie, se aplică numai când execuția provizorie a fost apreciată și încuviințată de judecată, iar nu și când execuția provizorie are loc în virtutea legii, cum e în materie de legea proprietarilor sau în cazurile prevăzute de art. 129 din procedura civilă.

2° Instanța de apel nu este în drept a suspenda executarea provizorie a unei sentințe pe calea prevăzută de art. 338 pr. civilă, când aceea executare nu a fost încuviințată de tribunal prin însăș sentința dată, ci printr'un jurnal ulterior, rămânând ca partea care se socoate vătămătă prin acel jurnal să-l atace pe calea contestației sau cu apel.

Curtea,

Având în vedere cererea făcută de Eliza A. Maresch și Vasile A. Maresch, de a se suspenda executarea provizorie a sentinței civile a tribunalului Brăila, secția I, sub No. 39 din 10 Februarie 1916, apelată de numiții, prin care s'a admis cererea făcută de C. D. Stoian, în calitate de creditor, și s'a validat sechestrarea veniturilor imobilului acestora, din Brăila, până la concurența creanței datorite;

Având în vedere că, din actele dela dosar, se constată că executarea provizorie a sentinței menționate, care n'a fost prevăzută prin sentință, a fost cerută de creditor posterior pronunțării ei și încuviințată prin jurnalul tribunalului No. 1684 din 29 Februarie a. e.; că, chestiunea dedusă înaintea acestei Curți, este aceea de a se ști dacă Curtea este în drept a suspenda executarea provizorie a zisei sentințe sau partea interesată trebuie să atace pe calea contestației sau cu apel însuș jurnalul tribunalului, prin care această măsură a fost ordonată;

Având în vedere că, executarea provizorie, în unele cazuri, cum e cel prevăzut de legea proprietarilor, are loc în puterea legii, iar în alte cazuri anume prevăzute de art. 129 din procedura civilă, în care figurează și cererile pentru sechestrări și paza lucrurilor, execuțiunea provizorie se acordă de instanța de judecată, care e ținută să se pronunțe asupra ei prin însăși hotărîrea care rezolvă fondul pricinii; că, art. 338 din procedura civilă, rostindu-se că, odată cu facerea apelului, executarea provizorie poate fi suspendată, dacă a fost încuviințată și admisă, dacă a fost refuzată, după cum reese și din expunerea de motive a legii, n'a avut în vedere decât execuțiunea provizorie, care se apreciază și se poate acordă de judecată, iar nu și aceea pe care chiar legea o acordă și care, ca atare, nu stă în puterea judecătorului, nici de a o încuviința și nici de a o suspenda;

Având în vedere că, cererea de încuviințare sau suspendare a execuțiunii provizorii a unei sentințe în baza principiului *tantum devolutum quantum appellatum* nu se poate concepe pe calea apelului contra sentinței date asupra fondului, dacă ea n'a făcut parte integrantă din distuția urmată la prima instanță și n'a fost admisă sau respinsă cu acea ocaziune, pentru ca sentința să poată fi reformată în acest punct; că, întrucât executarea sentinței a fost ordonată de Tribunal printr'un jurnal ulterior, nu se poate susține, cum se

pretinde, că acest jurnal completează sentința, pentru că tribunalul este desezisat prin darea ei; că, spre a se împiedică efectele unui asemenea jurnal, partea interesată eră ținută de a contesta sau apela chiar acel jurnal, prin care se socotește vătămată, când se poate examina dacă bine sau rău s'a ordonat executarea și dacă ea, în raport cu obiectul pricinii sau al urmăririi, prezintă caracterul unei executări provizorii, de prin lege sau intră într'unul din cazurile în cari executarea provizorie constituie o facultate a judecătorului, care nu putea fi exercitată decât odată cu hotărîrea dată asupra fondului;

Că, sentința neprevăzând nimic cu privire la măsura execuțiunii provizorii, pentru ca Curtea să se poată considera legalmente învestită cu examinarea ei, iar pe de altă parte jurnalul tribunalului prin care a fost încuviințată, nefiind atacat în apel, cererea de suspendare a execuțiunii provizorii adresată, în aceste condițiuni direct curții, cată a fi respinsă ca neîntemeiată;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Corneliu Botez, în majoritate, respinge cererea, etc.

Semnați: N. Dimitrescu, C. Botez, I. Pârvulescu.

Opiniune

Sunt de părere că cererea este admisibilă în principiu și întemeiată în fond, pentru următoarele considerente:

Potrivit dispozițiilor art. 378 pr. civ., nici o urmărire asupra bunurilor mobile sau imobile nu poate avea loc decât în virtutea unui titlu executoriu sau a unei hotărîri date cu execuția provizorie, execuție care poate fi atât judiciară, adică acordată printr'o hotărîre judecătorească, cât și legală, acordată de lege, fără a mai fi necesitate ca ea să fie prevăzută anume prin hotărîre.

În specie, nu se contestă că creditorul urmăritor, C. D. Stoian, nu are un titlu executoriu, hotărîrea tribunalului care a încuviințat urmărirea veniturilor imobilului debitorilor săi Eliza A. Maresch și Vasile A. Maresch, fiind atacată cu apelul pendinte încă înaintea acestei curți.

Nu se contestă, de asemenea, că prin menționata hotărîre nu s'a acordat execuția provizorie.

Deci, pentruca în fața acestei dispozițiuni de lege clare, precise și categorice, tribunalul să ordone executarea provizorie a hotărîrei sale nerămasă definitivă

și executorie și fără să fie acordat execuția provizorie, trebuia — deși în jurnalul său No. 1684 din 29 Febr. 1916 nu o spune — să fi considerat această hotărâre ca făcând parte din numărul acelora cari conțin în sine ordinul execuției provizorii, care au adică execuția provizorie legală.

Iar mijlocul prevăzut de lege pentru ca cei vătămați și interesați să pună obstacol, să împiedice o asemenea măsură de executare, îl găsim în art. 338 pr. civ., care nu face nici o distincțiune între aceste două feluri de exerciții provizorii și într'un mod generic stabilește principiul că «părțile vor putea obține înainte de judecarea apelului, prin osebită cerere, suspendarea executării provizorii», ceea ce au făcut prin cererea de față apelanții Eliza A. Maresch și Vasile A. Maresch.

Așa că obiecțiunile ridicate de creditorul urmăritor, că calea prevăzută de art. 338 pr. civ. e deschisă părții vătămate numai în caz de execuție provizorie judiciară, nu și în cazuri de execuție provizorie legală, unde are la dispoziție contestația la executare sau apel contra jurnalului care a încuviințat executarea, le cred neîntemeiate: 1° pentru că se creiază o distincțiune între aceste două feluri de execuție provizorie, care nu rezultă nici din texte, nici din spiritul legii; 2° pentru că admite că execuția provizorie legală în nici un caz nu poate fi suspendată, ridicând astfel dreptul judecătorului de a aprecia că o asemenea măsură, deși admisibilă în principiu, în specie este vătămătoare și nu prezintă nici urgență, nici pericol în întârziere, ar urma, ca să se ridice judecătorului un asemenea drept de apreciere și atunci când obstacolul la executare se face pe cale de contestațiune sau apel în contra jurnalului care a încuviințat executarea provizorie, ceea ce contestatorul nu o pretinde; 3° pentru că în susținerea acestor obiecțiuni se aplică execuției provizorii principiul de drept cu totul străine materiei, calea contestației la executare fiind deschisă numai contra executărilor hotărârilor definitive, iar jurnalul tribunalului Brăila, No. 1684 din 1916, nefăcând altceva decât să aducă la îndeplinire dispozițiunile hotărârii considerată că conține o execuție provizorie legală, nu contra acestui jurnal, care este un accesoriu și contra hotărârii însăși, partea vătămată urmează să se plângă și să împiedice executarea pe calea prescrisă de lege prin art. 378 pr. civ.;

Cred dar că această cerere de suspendare a execu-

ției provizorii până la judecarea apelului este admisibilă în principiu și este și întemeiată în fond, întrucât creditorul urmăritor nu a făcut nici o dovadă că execuția provizorie este urgentă și absolut necesară, stabilit fiind că imobilul se stăpânește de proprietarii debitori, că nu e vorba de încasări de chirii, etc.

Semnat, A. Bărsescu.

PĂRERI ȘI DISCUȚIUNI

Câteva cuvinte asupra importantei decizii a Curții de casație, publicată în «Dreptul» din anul curent, No. 22, cu privire la condiția juridică a creditorilor chirografari, față de debitorul lor.

Observație. — Care este situația juridică a creditorilor chirografari față de debitorul lor? Curtea de casație răspunde, cu drept cuvânt, prin decizia mai sus menționată, că acești creditori sunt reprezentanții universali ai debitorului, *ses ayants-cause (qui causam habent)*, fiindcă ei au ca garanție universalitatea bunurilor debitorului lor (art. 1718 C. civ.)¹⁾.

Aceasta lasă însă a se presupune că debitorul a fost de bună credință; căci, în privința actelor frauduloase făcute de acesta din urmă, creditorii chirografari sunt terții persoane, pentru că nu se poate zice că un creditor reprezintă pe debitorul său, atunci când acesta lucrează în fraudă drepturilor creditorilor. Aceste principii sunt elementare și nu avem nevoie de a insista asupra lor¹⁾.

În consecință, Curtea de casație decide, cu drept cuvânt, că creditorii, în calitatea lor de terții, pot dovedi prin toate mijloacele de probă, deci și prin simple prezumpții, conivența debitorului lor cu alte persoane, în scopul de a-i prejudicia.

Cât pentru creditorii ipotecari sau amanetari, cari au o siguranță reală (ipotecă sau amanet), de care debitorul lor nu poate să dispue, ei se consideră ca terții în privința actelor făcute de debitor, în urma nașterii dreptului lor. Aceste acte nu sunt deci opozabile creditorilor³⁾.

D. ALEXANDRESCO

1) Cpr. Baudry et Barde, *Oblig.*, I, 581, p. 586 (ed. a 3-a). — În caz de faliment, actele falitului nu mai sunt însă opozabile creditorilor săi. Vezi Colin et Capitant, *Cours élément. de droit civil fr.*, II, p. 327.

2) Vezi tom. V al Coment. noastre, pag. 194, 195 și 218, etc. Cpr. Planiol, I, 305 și II, 1174, 1175; Colin et Capitant, *op. cit.*, II, p. 326; 327; Bufnoir, *Propriété et contrat*, p. 778; C. Iași, *Revista Justiția*, care apare la Iași, anul 1916, No. 6, pg. 164 (cu observ. noastră).

3) Vezi tom. V al Coment. noastre, pag. 195, *ad notam*. Cpr. Planiol, I, 305, etc.

REGATUL ROMANIEI

MINISTERUL DE FINANȚE

IMPRUMUTUL NAȚIONAL 5% DIN 1916
PROSPECT

In virtutea legii din 6 Aprilie 1916, Guvernul Român emite Rentă Amortibilă 5% din 1916.

Până la 1 Aprilie 1923 nu se poate face nici sporirea tragerilor, nici denunțarea împrumutului.

Acest împrumut are de scop îndeplinirea nevoilor Statului create de împrejurările excepționale prin care trece țara.

In textul titlurilor noului împrumut, se vor reproduce următoarele condițiuni:

Împrumutul va fi emis în titluri la purtător de 100, 500, 1000, 5000, 10.000 și 20.000 lei.

Titlurile provizorii și definitive vor purta în facsimile semnăturile Ministrului de Finanțe, a Directorului datoriei publice, a Casierului Central și o semnătură manuserisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezinte și viitor.

Titlurile vor fi primite pentru valoarea lor nominală ca garanție la toate Casele Statului. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași Case drept numerar. Ele vor putea fi puse în gaj (lombardate) la Banca Națională a României și la Casa de Depuneri.

Titlurile acestui împrumut vor purta o dobândă de 5% pe an la capitalul nominal.

In acest scop titlurile sunt însoțite de 80 cupoane de dobânzi, semestriale, necesare până la complecta stingere a împrumutului.

Amortizarea acestui împrumut se va face pe valoarea nominală în curs de 40 de ani, conform tabelii anexate la textul titlurilor, prin trageri la sorți semestriale, cari vor avea loc la 1 August și 1 Februarie al fiecărui an, cu începere dela 1 Februarie 1917, dată fixată pentru prima tragere.

Guvernul se obligă a nu spori tragerile și a nu denunța acest împrumut în termen de 7 ani socotiți dela 1 Aprilie 1916.

Titlurile eșite la sorți vor fi plătite cu începere dela 1 Aprilie și 1 Octombrie, ce urmează fiecărei trageri, în schimbul titlurilor împreună cu toate cupoanele având scadența după termenul rambursării.

Valoarea cupoanelor ce va lipsi, se va deduce din capitalul de restituit.

Numerile titlurilor eșite la sorți la fiecare tragere împreună cu o specificare a celor din tragerile precedente, cari nu s'au prezentat la plată, se vor publica în «Monitorul Oficial». Tot în «Monitorul Oficial» se va face de către Ministerul de Finanțe orice înștiințare relativă la circulațiunea titlurilor.

Cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani, iar titlurile eșite la sorți, după trecere de 30 ani, dela data scadenței lor.

In locul titlurilor pierdute, distruse sau furate, se vor liberă proprietarilor altele, cari se vor legitima în conformitate cu dispozițiunile legii din 18/30 Ianuarie 1883. Cunoștința de dispozițiunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Subscripțiunile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Ministrul de Finanțe, **E. Costinescu.**

București, 6 Aprilie 1916.

CONDIȚIUNI DE SUBSCRIERE

In baza prospectului de mai sus, subscrierea la Împrumutul Național 5% din 1916 va începe în ziua de Joi 21 Aprilie / 4 Mai 1916 și va continua până la 5/18 Mai inclusiv.

Subscrierea se va face:

IN BUCUREȘTI

1. La Ministerul de Finanțe, la Casa de Depuneri și Consemnațiuni și la toate Casele publice;	7. La Banca Generală Română;
2. La Banca Națională a României;	8. » Banca de Credit Român;
3. » Bank of Roumania Ltd;	9. » Banca Comercială Română;
4. » Banca Marmorosch, Blank & Co.;	10. » Banca de Scout din București;
5. » Banca Românească;	11. » Banca Ilfov;
6. » Banca Agricolă;	12. » L. Berkowitz.

Subscrierile se vor mai putea face și la alte Case de Bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.

IN PROVINCIE

1. La Sucursalele și Agențiile Băncii Naționale;	4. » Banca Comerțului din Craiova și Sucursalele sale;
2. » Administrațiile Financiare;	5. » Băncile Populare;
3. » Sucursalele Băncilor mai sus arătate;	6. » Orice alte case de Bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.

1. Prețul de emisiune este fixat la 84 lei suta de lei capital nominal, la care se vor adăogi dobânzile de 5% de la 1 Aprilie 1916 până la achitarea fie-cărui vărsământ.

Acei cari vor achita la data subscrierei întreaga sumă subserisă, nu vor mai avea de plătit nici o dobândă pe timpul dela 1 Aprilie 1916 până la achitare.

2. Guvernul are dreptul să închidă subscrierea oricând va voi, înainte de termenul fixat.

3. Sumele subserise se vor achita în patru rate și anume:

20 lei la suta de lei nominal, la subscriere.	20 lei la suta de lei nominal, la 1 August 1916.
20 » » » » » 1 Iulie 1916.	24 » » » » » 15 Septembrie 1916.

Se admite achitarea sumei întregi sau a mai multor rate deodată.

4. Subscriitorului i se va liberă o chitanță constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.

5. Vărsământul al doilea se va face tot la locul unde s'a făcut subscrierea și vărsământul întâi.

In schimbul acestui al doilea vărsământ și al chitanței de mai sus, se va remite subscriitorului un titlu provizoriu de valoarea nominală subserisă și constatând efectuarea a două vărsăminte.

6. Vărsământul al III-lea și al IV-lea se va face la Ministerul de Finanțe, la Banca Națională în Centrală și la toate sucursalele și agențele sale — la Administrațiile Financiare și la orice alte case ale Statului cari se vor anunța din vreme prin publicațiuni în «Monitorul Oficial» și în alte ziare.

7. In caz când subscriitorul nu va fi efectuat la timp vărsămintele sale, Ministerul de Finanțe este în dreptul său să vândă imediat, în condițiunile ce va crede de cuviință, în comptul subscriitorului, fără somațiune, punere în întârziere și fără nici o formalitate judecătorească, titlurile atribuite spre a se acoperi de toate pagubele provenite din ne efectuarea la timp a vărsămintelor fixate prin aceste publicări, sau să ceară o dobândă de întârziere de 7%.

8. Subscrierile se vor face pe formulare, ce se vor pune gratuit la dispozițiunea subscriitorilor.

Subscripțiunile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Ministrul de Finanțe, **E. Costinescu.**

București, 6 Aprilie 1916.